

ALEXANDER FAYNBERG SHE'RIYATIDA BADIY TAFAKKUR VA POETIK INDIVIDUAL USLUB.

Abdishukurova Jasmina Dilshod qizi

jasminaabdishukurova2108gmail.com

Xorijiy til va adabiyot fakulteti,

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti,

Toshkent, O'zbekiston.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18981431>

ARTICLE INFO

Received: 1st March 2026

Accepted: 5th March 2026

Published: 12th March 2026

KEYWORDS

Alexander Faynberg, badiiy tafakkur, poetik uslub, lirika, badiiy obraz, poetika, zamonaviy she'riyat.

ABSTRACT

Ushbu maqolada Alexander Faynberg she'riyatida badiiy tafakkur va poetik individual uslub masalalari tahlil qilinadi. Shoir lirikasida badiiy tasvir vositalari, obrazlar tizimi, falsafiy mushohada va lirik ohang orqali o'ziga xos poetik dunyoqarash shakllangani ko'rsatib beriladi. Tadqiqot jarayonida Faynberg she'riyati estetik jihatdan sodda, ammo chuqur ma'noli badiiy ifodalar, metaforik tasvirlar va emotsional ohang orqali ajralib turishi tahlil qilinadi. Maqolada shoirning individual uslubi zamonaviy she'riyatdagi poetik tafakkur rivojiga qo'shgan hissi nuqtayi nazaridan yoritiladi.

Kirish.

Adabiyot tarixida har bir shoir o'ziga xos badiiy tafakkuri va individual uslubi bilan ajralib turadi. Shoirning badiiy dunyoqarashi, estetik qarashlari hamda hayotga bo'lgan munosabati uning ijodiy uslubini belgilaydi. Ayniqsa, lirika janrida shoirning individual poetik uslubi yanada yorqin namoyon bo'ladi.

Shu jihatdan Alexander Faynberg ijodi zamonaviy she'riyatda alohida o'rin egallaydi. Uning she'rlari chuqur falsafiy mazmun, samimiy lirizm va badiiy ifodaning o'ziga xosligi bilan ajralib turadi. Faynberg she'riyatida inson hayoti, vaqt, xotira, tabiat va shahar manzaralari kabi mavzular badiiy tafakkur orqali talqin qilinadi.

Shoirning poetik uslubi sodda, ammo ta'sirchan badiiy til, chuqur metaforalar va obrazli ifodalar bilan xarakterlanadi. Shu sababli Faynberg ijodini o'rganish zamonaviy adabiyotshunoslik uchun muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Asosiy qism.

Faynberg she'riyatida badiiy tafakkur xususiyatlari.

Badiiy tafakkur – bu ijodkorning borliqni estetik jihatdan idrok etishi va uni badiiy obrazlar orqali ifodalash jarayonidir. Faynberg she'riyatida badiiy tafakkur inson hayoti va uning ruhiy kechinmalarini chuqur anglash bilan bog'liq holda namoyon bo'ladi.

Shoir o'z she'rlarida oddiy hayotiy manzaralarni tasvirlash orqali katta falsafiy xulosalar chiqaradi. Kundalik hayot voqealari, shahar ko'chalari, tabiat manzaralari yoki insoniy munosabatlar shoir poetikasida chuqur ma'no kasb etadi.

Faynberg she'riyati uchun yana bir muhim jihat – bu mushohadaviylikdir. Shoir ko'pincha hayot, vaqt va inson taqdiri haqida mulohaza yuritadi. Bu mulohazalar esa poetik obrazlar orqali ifodalanadi. Natijada shoir she'riyatida falsafiy lirizm kuchli namoyon bo'ladi.

Poetik obrazlar tizimi.

Faynberg ijodida poetik obrazlar muhim badiiy vosita sifatida namoyon bo'ladi. Shoir ko'pincha tabiat unsurlari, shahar manzaralari yoki vaqt obrazlari orqali inson ruhiy holatini tasvirlaydi.

Masalan, shamol, osmon yoki daraxt obrazlari shoir she'rlarida ko'pincha inson ruhiyatining ramziy ifodasi sifatida qo'llanadi. Bu obrazlar poetik ifodaning estetik ta'sirchanligini kuchaytiradi.

Bundan tashqari, shoir she'riyatida kontrast usuli ham keng qo'llanadi. Masalan, sokin tabiat manzaralari bilan shahar hayotining shovqinli ritmi qarama-qarshi qo'yiladi. Bu esa badiiy tasvirning yanada jonli bo'lishiga xizmat qiladi.

Individual poetik uslubning shakllanishi

Har bir shoirning individual uslubi uning badiiy tafakkuri, til uslubi va estetik qarashlari orqali shakllanadi. Faynberg ijodida ham bunday o'ziga xoslik yaqqol namoyon bo'ladi.

Shoirning individual uslubini belgilovchi asosiy jihatlardan biri – bu sodda va samimiy poetik tilidir. U murakkab fikrlarni ham oddiy, tushunarli badiiy tasvirlar orqali ifodalaydi. Bu esa uning she'riyatini keng kitobxonlar uchun ham yaqin qiladi.

Bundan tashqari, Faynberg she'riyatida lirik ohang ustunlik qiladi. Shoirning she'rlari ko'pincha sokin, mulohazali va emotsional ruhda yozilgan bo'ladi. Bu uslub o'quvchini chuqur mushohada qilishga undaydi.

Badiiy til va poetik vositalar.

Faynberg she'riyatining estetik qiymatini belgilovchi omillardan biri – uning badiiy tilidir. Shoir o'z asarlarida metafora, ramz, poetik kontrast va obrazli ifodalardan keng foydalanadi.

Metaforalar orqali shoir murakkab falsafiy g'oyalarni poetik obrazlarga aylantiradi. Ramziy tasvirlar esa she'rning estetik ta'sirchanligini oshiradi. Shu bilan birga, shoir she'rlarida ritm va ohang ham muhim rol o'ynaydi.

Shoirning badiiy tili tabiiy va sodda bo'lishiga qaramay, unda chuqur falsafiy ma'no mujassam. Bu esa Faynberg ijodining poetik kuchini belgilaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Alexander Faynberg she'riyati o'ziga xos badiiy tafakkur va individual poetik uslublari bilan ajralib turadi. Shoir lirikasida hayotiy manzaralar, inson ruhiyati va falsafiy mushohadalar badiiy obrazlar orqali ifodalanadi.

Aleksandr Faynberg she'riyatida sodda badiiy til, chuqur metaforik tasvirlar va emotsional lirizm uyg'unlashgan holda namoyon bo'ladi. Bu esa uning ijodini zamonaviy she'riyatda muhim estetik hodisaga aylantiradi.

Natijada shoirning poetik merosi nafaqat badiiy jihatdan, balki adabiyotshunoslik nuqtayi nazaridan ham katta ilmiy ahamiyatga ega. Faynberg ijodi badiiy tafakkur va individual uslubni o'rganishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Alexander Faynberg. Tanlangan she'rlar. – Toshkent: Adabiyot va san'at nashriyoti.

- 2.Karimov N. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. – Toshkent: O'zbekiston, 2015.
- 3.Quronov D. Adabiyotshunoslik nazariyasi. – Toshkent: Akademnashr, 2018.
- 4.Yo'ldoshev Q. Badiiy asarni tahlil qilish asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2016.
- 5.Rahmonov N. Zamonaviy o'zbek she'riyati tadqiqotlari. – Toshkent, 2019.

